చీకటిలో చీలికలు

- గొల్లపూడి మారుతీరావు

ఈ నవల ముద్రితం కావడం యిది మూడోసారి. చాలా పాపులర్ కావడం వల్లకాదు - చాలాకాలం ఆగి ఆగి ప్రింటయింది. ఈ నవలకి ఎంతలేదన్నా 40 ఏళ్ళ వయస్సుంది ఎప్పుడూ ఎవరూ "అమ్మో - ఎంత మంచి నవల" అని అనలేదు. అయితే ఎక్కువమంది మహానుభావులు విమర్శించిన నవలగా దీనికి చిన్న ముందుమాట వ్రాయాలనిపించింది.

ఆ959 ప్రాంతంలో అప్పుడే చదువు పూర్తయి, నిరుద్యోగిగా వున్న రోజుల్లో ఈ నవల వ్రాశాను. అప్పటికి - బుచ్చిబాబు, చలం - యిలాంటి వారి ప్రభావం నా మీద వుంది. తెలిసిందంతా చెప్పెయ్యాలనీ, నాకు తెలిసిన రచయిత ఎంత గొప్పగా చెప్పాలనే యావ అప్పటిది. ఆ వాసన ఈ నవలలో ఎక్కువ. ఎలా కలిశారో పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారిని ఆ రోజుల్లో కలిశాను. వారిని ఈ నవలకి ముందుమాట వ్రాయమన్నాను. (ముందు మాటలూ, అంకితాలు బొత్తిగా అలవాటు లేదు) ఆయన వ్రాశారు. ముందుమాట వ్రాశారు గనుక విమర్శించలేదేమో కానీ, మొహమాటపడి బాగుందన్న గుర్తు.

ఆ962లో విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారికి చిత్తూరులో సన్మానం జరిగింది. ఆయన గుంటూరు శేషేంద్రశర్మగారి (అప్పటి చిత్తూరు మునిసిపల్ కమిషనరు) యింట్లో బస చేశారు. అక్కడ నా నవలలో ఒకటి రెండు పేజీలు చదివారమో. ఆ సాయంకాలం సభలో ఆర్ద్రుద తమ కిన్నెరసాని పాటల్ని పిప్పరమెంటు పాకం అన్నందుకు ఆయన్ని తిడుతూ పనిలో పని నాకూ రెండు వడ్డించారు. "ఇందాక ఎవరో రచయిత నవల చూశాను. ఆకాశంలో నక్షత్రాలు మరో లోకంలోకి ఎగిరిపోతున్నాయంటాడు" ఇలా సాగింది. నాకు ఆ రచయిత ఎవరో వెంటనే అర్ధమయింది. నా పక్కన కూర్చున్న శేషేంద్రశర్మగారు, మల్లాది వసుంధరగారూ, మల్లాది రామచంద్ర శాస్త్రిగారూ యిబ్బంది పడుతున్నారు.

సభ ముగిసింది. రాత్రి విశ్వనాథ వారికి చెప్పినట్టున్నారు. ఆ విమర్శించిన రచయిత నేనేనని. మర్నాడు మధ్యాహ్న భోజనం శర్మగారింట్లో జి. కృష్ణగారూ, వి.డి. ప్రసాదరావుగారు ప్రభృతులు వచ్చిన గుర్తు. అప్పుడు ఈ ప్రసంగం టేపు వేశారు. నన్ను విమర్శించే ప్రసంగం వచ్చేటప్పటికి సత్యనారాయణగారు నావేపు తిరిగి "మిమ్మల్ని తిట్టినట్టున్నాను" అన్నారు నవ్వుతూ.

నేనూ నవ్వేసి "ఆ విధంగానయినా ఆ మాత్రం నవల చదివారు. అదీ నాకు ఆశీర్వాదమే" లాంటి మాటలేవో అన్నాను. ఏమయినా, విశ్వనాథ గారు కించపడ్డారు. అనవసరంగా నన్ను విమర్శించినందుకు. ఆయన "నిండు మనంబు నవ్యనవనీత సమానము" కోవలో మనిషి. ఆ ఆలోచన మనస్సులో పీకుతున్నట్టుంది. ఆ సాయంకాలం అప్పటి సంగీత నాటక అకాడమీ అధ్యక్ష్యులు, చిత్తూరు వారు విలాససభ అధ్యక్షులు ఆర్.బి రామకృష్ణరాజు గారు రామవిలాససభలో సభ ఏర్పాటు చేశారు. విశ్వనాథ వారు బజారుకెళ్ళి శాలువాలు కొనుక్కొచ్చి - ఆ సభలో మా రచయితలు - నేనూ, మధురాంతకం, పల్లంపాటి, రాజేంద్ర సదానంద (వీరంతా వున్న గుర్తు) అందరికీ శాలువాలు కప్పారు - అదీ వారి ఔదార్యం.

ఆ రోజుల్లోనే తిరుదణ్ణామలైలో వుంటున్న చలం గారి దగ్గరికి వెళ్తూండేవాణ్ణి. వారికి 'చీకటిలో చీలికలు' నవల పంపాను. "మీ పుస్తకం అందింది. ఈ నక్కకి అది కూజా భోజనం" అని వ్రాశారు.

తరువాత నాలుగైదు పుస్తకాలొచ్చాయి. "నర్తకి అదే పనిగా చదువుతోంది. అయ్యో అందరూ చచ్చిపోతున్నారే" అని మధ్య మధ్య బాధపడుతోంది అంటూ తరువాత చదివినట్టున్నారు.

"అందులో వర్ణనలన్నీ అనవసరం. కృత్రిమం మీరు కూడా అవన్నీ చూసి వుండరు" లాంటి వాక్యాలు గుర్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం ఈ నవలని సవరణలు చేసి, కుదించి ప్రచురించడం జరుగుతోంది. ఆనాటి 'చీకటిలో చీలికలు' దగ్గర్నుంచి నిన్న మొన్నటి 'ఎరసీత' వరకు - ఓ రచయిత మానసిక పరిణామాన్ని తెలియజెప్పడం కూడా సమగ్ర సాహిత్య పరిచయ లక్షణం కనుక ఈ నవలకీ ఈ సంపుటాల్లో స్థానం వుంది.

(గత సంచిక తరువాయి)

"**ఆమెను** కలుసుకున్నవాళ్ళంతా అలానే అనుకుంటారు. అదే ఆమెలో ప్రత్యేకత, రహస్యాల్ని అంత అందంగా, ఆకర్షణీయంగా దాచుకున్న వాళ్ళని ఎప్పుడన్నా చూశారా?"

వరద మాట్లాడలేదు.

"అలసటగా వుంది నాకు, సాయంకాలం వరకూ ఆగండి చాలు, మరొక్క విషయం చెప్తాను" అన్నాడు ఆగిఆగి.

తలూపి లేచాడు వరద.

గులాబి నమస్కారం చేసి వెళ్ళబోతే 'మీరు చేస్తే మళ్ళీ కాఫీ తాగాలని వుంది నాకు' అని నవ్వాడు పీతాంబరం.

సాయంకాలం ఆసుపత్రికి బయల్దేరబోతూండగా కుటుంబరావు ఎదురుగ్గా వచ్చాడు.

"మీరొక్కరే వస్తే బావుంటుంది. అలా చెప్పమన్నాడు పీతాంబరం" అన్నాడు.

గులాబిని హోటల్లోనే వదిలి బయల్దేరారిద్దరూ.

వచ్చేసరికి మంచానికి చేరబడి వాలుగానే కూర్చుని వున్నాడు. ఏదో యింగ్లీషు మేగజైను తిప్పుతూ ద్రాక్షపళ్ళు నములుతున్నాడు.

చూడగానే పలకరించాడు. పొద్దుట కంటే కాస్త హుషారుగా కనిపించాడు. అయినా నానాటికీ రక్తమాంసాల్ని పీల్చేసే రోగం. ఆపరేషన్ ప్రభావాలను అతని కళ్ళకింద నీడలు స్పష్టంగా చెపుతున్నాయి.

"మీరు వచ్చాక పొద్దుటకీ, ఇప్పటికి సగం జ్వరం తగ్గిపోయినట్లనిపించింది" అన్నాడు.

డాక్టరు వచ్చినా మాట్లాడడం తగ్గించలేదు.

ఉన్నట్లుండి మాట మధ్యలో ఆగాడు.

"మీకో విషయం చెప్పాలనుకున్నాను" అన్నాడు.

క్రమంగా అతని ముఖం నల్లబడడం, విషయం ఎలా చెప్పాలో తెలీక తికమకపడడం చూసి మళ్ళీ ఏం చెప్తాడోనని భయపడ్డాడు వరదరాజులు.

ఉన్నట్లుండి "సుజాత గుర్తుంది కదూ?" అనగానే ఉలిక్కిపడ్డాడు. తలూపాడు.

"ఆమె ఆత్మహత్య కూడా?"

"గుర్తుంది"

"ఆ సంఘటనే నన్నింత పతనానికి తీసుకొచ్చింది. నేనెంతో విచ్చలవిడిగా తిరిగాను మొదట్నుంచీ. నిర్లక్ష్యంగా బ్రతికాను. అయినా అంత విపరీత ఫలితం. అంత గుండె బ్రద్దలు చేసే సంఘటన ఎప్పుడూ జరగలేదు. వరదరాజులుగారూ సుజాత ఆత్మహత్యకు నేనే కారణం" అన్నాడు.

"పీతాంబరం గారూ.." అన్నాడు ఆశ్చర్యపోతూ.

నీలవేణి, ఆరోగ్యం, విశ్వేశ్వరం బంధుత్వాల రహస్యం కంటే నీలవేణి, పీతాంబరం సాహచర్యం కంటే, ఈ సుజాత విషయం అతణ్ణి నిర్విణ్ణుణ్ణి చేసింది. ఇన్ని అద్భుతాలు విన్నాక ప్రపంచంలో అసాధ్యమయినదీ, అసంభవమయినదీ ఏదీ లేదనిపించింది. తన చుట్టూ తిరిగిన ప్రతీ వ్యక్తీ ఒక సముద్రంలాగా, మానవాతీతమయిన విపరీత శక్తితో వెయ్యి ప్రళయాలను హృదయాంతరాళాలలో దాచుకు బ్రతికారు.

"నీలవేణి గురించి మీతో మాట్లాడడానికి రవణమూర్తిని మీ దగ్గరకు తీసుకురావడానికి ఓ రోజు అక్కడికి వెళ్ళాను. ఆనాడు ఎందుకలా పిచ్చవాణ్ణి అయినా అని యిప్పటికీ ఆశ్చర్యపోతాను. ఫలితం విన్నాక అప్పట్లో మతి చలించినట్లనిపించింది. ఏం చెయ్యాలో తెలీక భయంతో యిల్లు కదలలేకపోయాను. ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకున్నదని విన్నాక నా తప్పు మరీ తెలిసి వచ్చింది. ఈ విషయం ఎవరితోనూ చెప్పలేక పోయేవాణ్ణి. ఆ సమయంలో మీ మీద నిందలు వేసిన విషయం కూడా తెలుసు. నా చేతకానితనానికి మనస్సులోనే ఏడ్చేవాణ్ణి. ఉన్నట్లుండి ఈ అంతర్యుద్ధంలో పాతరోగం తిరగబడింది. అప్పట్నుంచీ మరి తగ్గనే లేదు. చివరికి యీ పరిస్థితికి వచ్చాను. నీలవేణి విషయం చెప్పడానికే మిమ్మల్ని యిక్కడికి పిలిపించాను. కాని ఉదయం మీ ముఖం చూశాక ఈ రహస్యం కూడా చెప్పడం నా విధి అనిపించింది. అందరి మాటా ఎలా వున్నా ఈ తప్పుతో మిమ్మల్ని చాలా బాధపెట్టాను. చివరివరకూ నా తప్పుకు ఫలితాన్ని మీరే అనుభవించారు."

ఏం చెప్పడానికి నోరు పెగల్లేదు వరదకి. చల్లటి లెమన్ తీసుకొచ్చి యిచ్చాడు కుటుంబరావు. బెడ్ సరిచేసి మళ్ళీ పీతాంబరం నిశ్చలంగా కళ్ళు మూసుకుని "ఈ రహస్యాన్ని యింతవరకూ ఎవరితోనూ చెప్పలేదు వరదరాజులుగారూ! నన్ను నిజంగా అర్థం చేసుకుని అసహ్యించుకోరనుకొన్నవాళ్ళతోనే చెప్పాను. మీరూ తప్పు అభిప్రాయపడితే బాధపడతాను" అన్నాడు.

ఒక్కసారి చైతన్యం తెచ్చుకుని తనని తాను కూడదీసుకున్నాడు వరదరాజులు.

ఎన్ని పొరపాట్లు చేసినా, ఎంత నిర్లక్ష్యంగా బ్రతికినా, ఆ పొరపాట్లు, ఆ నిర్లక్ష్యం, పిరికితనం వెనక వీటన్నిటికీ అందని ఆత్మపరీక్ష విమర్శ పీతాంబరంలో కనిపించింది. అందుకు సాక్ష్యం ఇప్పటి అతని యీ పరిస్థితి. కాలుజారిన తర్వాత ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఏదో ఒక్క క్షణాన పశ్చాత్తాప పడి ఉండకపోతే ఈ క్షణానికి యిలా వుండేవాడు కాదేమో.

తప్పులు చేయడం ఎంత సామాన్యమో, పశ్చాత్తాప పడడమూ అంత సామాన్యమే అయితే ప్రపంచం ఒక స్వర్గంలా వుండేది.

"మీమీద నాకేం దురభిప్రాయం లేదు పీతాంబరంగారూ. ఎప్పుడన్నా మనస్సంతటితో ఎవరి గురించయినా పూర్తి సానుభూతితో ఆలోచించి వుంటే అది మీరే. నీలవేణి కూడా కాదు. మీలాంటి తమ్ముండుంటే బావుణ్ణనుకునేవాణ్ణి. రహస్యం నాకు తెలీకపోయినా సుజాత అప్పట్లో చచ్చిపోవడమే మంచిదనిపించింది, తర్వాత ఆలోచిస్తే మీరేం చేస్తారు? వయస్సు అలాంటిది"

లేచాడు.

ఇంకా ఏదో చెప్పబోయి ఏమీ చెప్పలేక వరదరాజులు వేపు అలానే చూస్తున్నాడు పీతాంబరం. అతని చెయ్యిపుచ్చుకుని ఊరికినే కన్నీళ్ళు కార్చాడు.

"మళ్ళీ ఎప్పుడన్నా రోగం నయమయాక మిమ్మల్ని కలుస్తాను" అన్నాడు నీరసంగా.

మసక చీకటివేళకి బయటికి వచ్చేవాడు వరదరాజులు.

ఇక ఎప్పటికీ పీతాంబరాన్ని కలవలేదతను.

మళ్ళీ పాత యింటికే వచ్చాడు వరదరాజులు. ఊరికి దూరమని ఎవరూ ఆ యిల్లు తీసుకోలేదు అందుకని ఖాళీగా పడివుందది.

ఎదురుగ్గా అనంతపద్మనాభస్వామి ఆలయ ధ్వజస్థంభం సగానికి విరిగింది రాక్షసుడి మొండితలలాగా సగానికి విరిగిన మొన గాలిలో నిలబడ్డది. ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించలేని దేవుడు ఆ పాడుపడిన దేవాలయంలోనే మూలుగుతున్నాడు. రెండేళ్ళ క్రిందట వచ్చిన గాలివాన ఆలయం స్వరూపాన్ని పూర్తిగా మార్చింది. మర్రిచెట్టు పెద్దకొమ్మ విరిగి సింహద్వారానికి అడ్డంగా పడింది. "దేవుడి వెన్ను మీద పిడుగుపడింది. ధ్వజస్థంబం కూలితే ఊరంతటికీ నష్టం" అన్నారెవరో. కానీ దేవుడు ఆ చీకటిగుడిలో బాగానే వున్నాడు. ఊరూ బాగానే వుంది. అయితే కష్టకాలంలో ఆదరించిన ఆప్తుల్లాగ దేవాలయంలో గూళ్ళు వదిలి గబ్బిలాలు మరెక్కడో చోటు చేసుకున్నాయి. ఇప్పుడిక

పావురాలు అక్కడికి రావడంలేదు. ఊరు పాడుపడలేదు గాని, దేవాలయం పాడుపడింది. రంగుమాసి, కవళికలు మార్చుకుని మొండిగోడలు మిగిలాయి.

దేవాలయానికి ఎదురుగ్గా ఉన్న యింట్లో కూడా ఉండడానికి ఎవరికీ మనస్కరించలేదు.

దేవాలయం దుస్థితి యింటికీ పట్టిందా అనిపించింది. బంతిపూల చెట్లన్నీ ఎండి నేలకి కరుచుకున్నాయి. ఎన్నాళ్ళ క్రిందటో మంచి బ్రతుక్కి చిహ్నాలుగా మిగిలాయి. గన్నేరు చెట్టు కుడివేపు కొమ్మవిరిగి వాకిట్లో అడ్డంగా పడి వుంది. డాలీ యింటికీ, ఈ యింటికీ మధ్య అడ్డంగా పెద్ద గోడ లేచింది. గోడమీద నుంచి డిసెంబరు పువ్వులు మాత్రం కనిపిస్తున్నాయి.

లోపలికి వస్తే రెండు మేకలు వళ్ళు దులుపుకుంటూ గన్నేరుకొమ్మ మధ్యనుంచి లేచి పారిపోయాయి.

"ఈ యిల్లు వద్దన్నయ్యా" అని గులాబి భయపడుతూ అంది.

"ఇంకెక్కడా వద్దులే. ఇక్కడ ఉండడానికే అలవాటు పడ్డాం. ఎప్పుడన్నా పాత విషయాలు గుర్తుకొస్తాయి."

అన్నయ్య ముఖం విస్తుపోయి చూసి వూరుకుంది. మరింకేం ప్రశ్నించలేదు.

డాలీ తండ్రి కామ్‌దార్ వచ్చి పలకరించాడు. "ఎవరికన్నా యిద్దామంటే మీ యింట్లో ఉండడానికి యిష్టపడలేదు" అన్నాడు నవ్వుతూనే.

మాటమార్చి "అమ్మాయి బాగుందా?" అనడిగాడు వరదరాజులు.

తలుపాడు కామ్‌దార్. సాయంకాలానికి యిల్లు మళ్ళీ ఓ రూపం తెచ్చుకుని, పాత ప్రశాంతతని పొందకపోయినా అంతంత మాత్రంగా కనిపించింది.

విరిగిన ధ్వజస్థంభం ముందు సంజె వెలుగులో దీపం వుంచి వచ్చింది గులాబి. దీపం చుట్టూ రెండు పిట్టలు కిచకిచలాడుతూ ఎగిరాయి. దేవుడు యిప్పుడే వొళ్ళు దులుపుకు నిద్రలేస్తున్నట్లనిపించింది.

సివప్పన్న కిళ్ళీ దుకాణం "యింతింతై వటుడింతై" అన్నట్లుగా పెరిగి పెరిగి పెద్ద ఫ్యాన్సీ షాపు అయి కూచుంది.

ఇప్పుడు కాళ్ళవరకూ చీరాడే పెద్దకోటు మోయడం నేర్చుకున్నాడు.

గంటస్థంభం గంటలు సరిగా చూపెట్టడం లేదని పట్టణంలో అందరికీ కోపం వచ్చి రాళ్ళు వేసి అద్దాలు విరగకొట్టే, మిగతావి మునిసిపాలిటీ వాళ్ళు ఎత్తేశారు. ఇప్పుడిక గంటలు చూపించని గంటస్థంభం మాత్రం మిగిలింది.

మర్నాటి ఉదయమే ఎవరో మనిషి వచ్చి "బుద్దుని మతం ఆయన పెళ్ళాం రమ్మంటున్నారండి" అని చెప్పాడు.

ఎవరా అని ఆలోచించాడు వరద. "ఆరోగ్యం" పేరు విన్నాక గుర్తుపట్టాడు. ఇన్నాళ్ళు గోవర్ధనరావుగారు యిక్కడే వున్నారా అని విస్తుబోయాడు. సాయకాలం నుంచి ఆ ఆలోచనే లేదు. వెంటనే పనికట్టుకుని బయల్దేరాడు.

ఆ యింటినంతా పెద్ద ఐస్‌క్రీం ఫ్యాక్టరీగా మార్చారు. మేడమీద "ఆఫీస్ రూం" అని బోర్డు కనిపిస్తోంది. పదిమంది సేట్‌లు ముందు వసారాలో కూర్చుని కనిపించారు.

గోవర్ధనరావుగారు యిల్లు అమ్మేశారా అనుకున్నాడు.

ఐస్‌క్రీం తీపి వాసన గేటుదాకా వస్తోంది. రంగునీళ్ళు వాకిలంతా పాకి చారికలు కట్టింది.

పక్కగా వున్న చిన్నభాగపు కిటికీలోంచి ఎవరో తనని పిలిచినట్టయింది. మరుక్షణంలో ఆరోగ్యం గొంతు గుర్తుపట్టాడు.

వరదరాజుల్ని చూడగానే నవ్వడానికి ప్రయత్నం ఆరోగ్యం ముఖంలో కనిపించింది. ఆమెను చూస్తూనే ఆశ్చర్యపోయాడతను. అంత తక్కువ వ్యవధిలో మరీ వయస్సు మీరినట్లు, కళ్ళు లోతుకుపోయి నీరసంగా కనిపించింది ఆరోగ్యం. వంగపువ్వు రంగు చీర సంప్రదాయ సిద్ధంగా సిగచుట్టూ తిప్పి తలమీద కప్పుకుంది.

"నాకు తెలుసు నువ్వు మళ్ళీ వస్తావని. నీ ఉద్యోగం పోయినట్లు కాశీపతి చెప్పాడు."

"ఇక్కడకు వచ్చారా ఆయన?"

"గుమ్మంలోనేనా అంతా. రా లోపలికి. నీకు చాలా చెప్పాల్సి వుంది" నవ్వింది.

కానీ యిదివరకటి హుందాతనం, చురుకు నవ్వులో కనిపించడంలేదు. ఏదో తెచ్చిపెట్టుకున్న తొందరతనం, మనిషిలో ఆతృత, అంతలో ముభావంగా వుండడం, ఆశ్చర్యపరిచాయతన్ని.

గదిని చూస్తే మరీ బిత్తరపోయాడు వరదరాజులు. ఇదివరకు కంటే మరీ బీదగా, నిరాడంబరంగా అవుపించింది.

అవసానంలో వున్న వాలుకుర్చీని వెలుగులోకి లాక్కుని "గోవర్ధనరావుగారేరీ?" అన్నాడు.

కిటికీలో ఊచలు పట్టుకు కూచుని నవ్వుతోంది ఆరోగ్యం.

వింతగా, అమాయకంగా ఆమె వేపు చూశాడు వరదరాజులు.

విషణ్ణతతో చీలికయింది.

"ఇన్ని విన్నాక ఏడవ వద్దంటావా నన్ను?" అంది.

ఈ అసంకల్పిత విషయాల ఆశ్చర్యం వెనక, అడగాల్సిన ప్రశ్నలెన్నో మిగిలిపోయాయి.

"వినత ఎలా చచ్చిపోయింది?"

"పురుడు పోసుకుందుకు యిక్కడకు రమ్మంటే రానంది. నేనే అక్కడికి వెళ్ళాలనుకున్నాను. కానీ దౌర్భాగ్యం, ఈయనకి వంట్లో బాగోలేదు. పదిరోజుల తర్వాత హఠాత్తుగా కాశీపతి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. పురుడు రాగానే ఒక్కసారిగా వాతం చేసిందట. మర్నాడే కుర్రాడు, వినత కూడా చచ్చిపోయారు. ఇది విన్నాక ఆయన మరీ చలించిపోయారు. కానీ పైకి ఒక్కమాట కూడా అనలేదు. హైదరాబాదు వెళ్దామంటే వీల్లేదన్నారు. అంతా అయాక కూతుర్నీ, కొడుకునీ వెంటబెట్టుకుని కాశీపతి యిక్కడికి వచ్చాడు. పదిరోజులుండి వెళ్ళిపోయాడు. ఒక్కసారి కూడా ఆయన వినత విషయం మాట్లాడలేదు. జ్వరం యింకా తగ్గలేదు. అందుకని అంతా నిశ్శబ్దంగా నిద్రపోయేవారు. పదిహేను రోజుల తర్వాత లేచి తిరిగే సత్తువ వచ్చింది. అంతే, ఆ మర్నాటి నుంచీ ఆయన కనిపించలేదు" ఒక్కసారి నిట్టూర్చి చాపమీద కూచుంది ఆరోగ్యం.

చివరి సంఘటనని ఎలా ఎదుర్కొందా అని గమనించడానికి ఆమె ముఖం చూశాడు వరద. ఆరోగ్యం గమనించి నవ్వింది. "దేనికీ విచారపడడం నాకు తెలీదోయ్. ఇదీ ఆయన దగ్గరే నేర్చుకున్నాను నేను" అంది.

ఏం మాట్లాడటానికీ తోచలేదతనికి.

"ఇల్లంతా అమ్మేశారు యిదివరకే. ఈ యింటికి నేనే యిప్పుడు అద్దె యిస్తున్నాను" అంది.

"కాశీపతి ఎక్కడున్నాడిప్పుడు?"

"హైదరాబాదులోనే వున్నాడనుకుంటాను. ఈ మధ్య మళ్ళీ ఉత్తరం రాలేదు"

నిశ్శబ్దంగా కూచుంటే "కాఫీ చేస్తానుండు. ఆ విషయమే మరిచిపోయాను" అంది.

"ఇప్పుడు వద్దులెండి మళ్ళీ వస్తాను"

లోపలికి వెళ్తున్నదల్లా ఆగి నవ్వింది ఆరోగ్యం. "మళ్ళీ వస్తే యీ కాఫీ దొరకదు నీకు. నిన్న వచ్చావని తెలిసి చాలా సంతోషపడ్డాను. నిన్ను చూడగలిగాను కదా అని. రేపే వెళ్ళిపోతున్నాను" అంది.

"ఎక్కడికి?"

"నిడదవోలులో మా బంధువులుండాలి. అక్కడికి వెళ్ళాలనుకుంటున్నాను ప్రస్తుతానికి" లోపలికి వెళ్ళింది.

గోవర్ధనరావుగారు పారిపోయారన్న విషయం విషయం మరీ ఆశ్చర్యపరుస్తోంది. "కష్టాలు నీకేం తెలుసు. నేనెన్ని చూశానో తెలుసా? నవ్వుతూ బ్రతికితే ఏవీ నిన్నేం చెయ్యలేవు. చేవ వుంటే నీ సుఖం ఎప్పుడూ నీ దగ్గరే వుంటుంది" అని ఆయన అంటే ఎప్పుడూ ఆ వాక్యానికి అర్థం తెలిసేది కాదు. ఇప్పుడు తెలిసింది.

"సుఖం" అంటూ వేరే యేదీ వుండదు. నీ మనస్సుకు నువ్వు నచ్చచెప్పుకునే తీరులో, నీ ధైర్యంలో, నీ తెగింపులోనే వుంటుందది. అయితే యిప్పటి గోవర్ధనరావుగారి చర్య విచిత్రం. సుఖానికి స్వార్థం కూడా అవసరం ఉన్నట్లయితే ఆయన పలాయనానికి అర్థం ఉన్నట్లే. ఒక్కసారి ఆయన కనిపిస్తే బావుణ్ణనిపించింది. ఇప్పుడే చేస్తూంటారు ఆయన.

"ఏమిటోయ్ ఆలోచిస్తున్నావ్! పోతూ పోతూ నీలవేణి ఏమన్నా చెప్పింది?" అంటూ వచ్చింది ఆరోగ్యం.

"ఏమీ చెప్పలేదు. కానీ విశ్వేశ్వరం వచ్చాడు. తెలుసుగా?" అన్నాడు ధైర్యంగా. ఆమె అంతలో ఉలిక్కిపడడం, ముఖం చాటు చేసుకోవడం కనిపించగానే నవ్వొచ్చింది.

"నువ్వేం చేస్తావిప్పుడు?" అని మాట మార్చింది ఉన్నట్లుండి.

"ఇప్పటి పరిస్థితి మీకూ నాకూ ఒకటే. ఇద్దరం చాలా నష్టపోయాం. వయస్సులో సంఘర్షణా, యౌవనపు తప్పటడుగూ మనల్నేమీ చెయ్యలేకపోయాయి. వృద్ధాప్యమన్నా అవకాశమిస్తుందేమో ఆగాలి" అన్నాడు.

ఆరోగ్యం భయంతో, దిగ్భ్రమతో అతనివేపు చూస్తే మందహాసం చేశాడు వరదరాజులు "విశ్వేశ్వరం అంతా చెప్పాడు నాకు. అయినా మీమీద నాకు చాలా గౌరవం. వినత పోవడం ఎంత దెబ్బో, నీలవేణి పోవడం కూడా మీకు అంతేనని నాకు తెలుసు. వినతని మీరూ, నీలవేణిని నేనూ రక్షించుకోలేకపోయాం"

తలెత్తితే గుమ్మానికి చేరబడి ఆరోగ్యం చిన్నపిల్లలా వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది. ఆమె కన్నీళ్ళు కార్చగా అదే మొదటిసారి చూడడం.

"ఊరుకోండి, మీకు నేను చెప్పాలా?" అన్నాడు.

"తెలియక ఎప్పుడో చేసిన తప్పు అది. తెలిసి మాత్రం చేసేదేముంది? జీవితమే ఓ పెద్ద నేరమనిపిస్తుంది" అని ఆగి ఆగి అంది.

కాఫీ తెచ్చి యిచ్చింది.

లేచాడు "రేపు రైలు దగ్గర కలుస్తాను" అని బయటికి వచ్చేశాడు.

ఆరోగ్యం గుమ్మంలో మౌనంగా చూస్తూ నిలబడింది.

ఐస్క్రీం కంపెనీ వసారాలో పెద్ద పెద్ద ఐసుముక్కల్ని గుట్టగా పోశారు. వేడికి నీరుకారి, ముక్కలు కిందకి జారి ఆవిర్లు చిమ్ముతున్నాయి.

ఉద్యోగం వెదికే ప్రయత్నంలో ఉండగా బలరాం దాసు కనిపించాడు. ఎంతో దగ్గరి ఆప్తుడిలాగ భుజం తట్టి కాఫీకి రమ్మని తీసికెళ్ళి కాఫీ తాగించాడు.

తన నిస్సహాయతకు జాలి చూపుతున్నాడో, తన చేతకాని తనానికి హర్షం వెలిబుచ్చుతున్నాడో తెలీక బిత్తరపోయి మౌనంగా వుండిపోయాడు వరదరాజులు.

పోతూ పోతూ "ఉద్యోగం మానేశావని తెలిస్తే ఎక్కడన్నా పెద్ద ఉద్యోగం వెదుక్కున్నావేమో ననుకున్నాను. పరోపకారం తలపెట్టడం చాలా మంచి పనే. కానీ ప్రపంచం మీద ఏదో పగబెట్టుకుని దానిని తీర్చుకోబూనడం గుండెల్దీసిన పని. అయినా నువ్వు గొప్పవాడివే. ఉద్యోగం వదిలేయగలిగావు" అని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ మాటల్లో ఏ ఒక్కటీ అతని మనసులోంచి రాలేదని వరదరాజులుకి తెలుసు. అసలు బలరాందాసు తరహాయే అది. అయితే మాటల్లో ఎంత హేళన ఉన్నా, ఎంత చులకనతం ద్యోతకమయినా, ఆ సత్యంలో నగ్నత్వం అతణ్ణి పలకరించింది.

ఎలక్ట్రిక్ దీపాన్ని తప్పించుకుని నడుచుకుపోతున్న బలరాందాసుని చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఉద్యోగం యివ్వమని ప్రాధేయపడితే బావుణ్ణని ఒక్కసారి అనిపించింది. అంతలో మళ్ళీ అభిమానం అడ్డొచ్చి ఆగిపోయాడు. విశ్వేశ్వరం కంటే యిప్పట్లో తానే విధంగా ఎక్కువకాదు.

హఠాత్తుగా పద్మిని గుర్తువస్తే బీచివైపు నడిచాడు. విషయం తెలిస్తే సానుభూతి చూపించకపోదు. ఉద్యోగం ఒక్కటే చాలదు తనకు. అది లేకపోయినా ఫరవాలేదు. కాస్తపాటి సానుభూతి చూపి, తనని అర్థం చేసుకోగల వ్యక్తి కలిస్తే చాలు.

పద్మిని గుమ్మం ముందు కొత్త కారొకటి ఆగి వుంది. గేటు మీద బోర్డుమారింది. "రూడోల్ఫ్ప్రిష్" అనే పేరు కనిపిస్తోందిప్పుడు.

గేటు తలుపును ఆనుకోబోతే గూర్ఖా ముందుకు వచ్చాడు. ఎవరో విదేశస్తుడు భార్యతో బయటికి వచ్చాడు.

వరదరాజులు ఉద్యోగ్మ కోసం వచ్చాడనుకుని ఇంగ్లీషులోనే పక్కకి తప్పుకోమన్నాడు. వెనకనే వచ్చిన 'ఇటాలియన్ బ్యూటీ' కుక్క ఓసారి అనుమానంగా వరదరాజుల్ని వాసన చూసి వెనక సీట్లో హుందాగా కూచుంది.

ఇంగ్లీషులోనే వెళ్ళిపొమ్మని దొరగారు మరొకసారి వరదరాజులుకి ఆర్డరిచ్చారు.

కారు వెళ్ళాక పెట్రోలు వాసన కన్నుకుంది.

పక్కకి తిరిగితే గూర్ఖా బీడీ వెలిగించుకుంటున్నాడు.

వచ్చీ రాని హిందీలో వివరాలు అడిగితే, ఇదివరకు ఉండేవాళ్ళు బొంబాయి వెళ్ళిపోయారన్నాడు.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments